

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

389.6

Szerző:

Cím:

Speyer amerikai bankár konvertál
ni akarja a főváros külföldi adósságait

Forrás:

Világ

3n

1925. 7. 8.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füzet)

(Oldal)

Hely

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

Speyer amerikai bankár konvertálni akarja a főváros külföldi adósságait

A főváros kölcsönügyi bizottságát váratlanul ülésre hívta össze tegnap délután Fokusházy Lajos alpolgármester és bejelentette, hogy a Kereskedelmi Bank elnökétől: Weiss Fülöptől kölcsönajánlat érkezett a főváros-hoz. Eszerint Speyer, ismert amerikai bankár-cég hajlandó lenne kölcsönt adni a főváros-nak. A bizottság, melynek tagjai közül Wolff Károly és Ernst Sándor nem vettek részt az ülésen, úgy határozott, hogy a kölcsön-ajánlatot mindenekelőtt Teleszky János volt pénzügyminiszterrel tárgyalják le, akinek már eddig is fontos szerepe volt a főváros kölcsönügyének a rendezése körül. Egy bizottsági tag sajnálatos indiszkréciójára folytán ez a fővárosra nézve rendkívül fontos, és finánciális szempontból nagyon kényes megbeszélés publikussá lett, és hogy a főváros egyik előkelő funkcionáriusának a szá-vaival éljünk: nagyon féltő, hogy ez az indiszkrécio Budapestnek sok pénzébe fog ke-rülni.

Ami egyébként a Speyer bankár ajánlatát illeti: a fővárosnak mindenekelőtt a régi tartozásait kell fundálnia és csakis azután lehet újabb kölcsön fölvételéről szó. A Speyer-féle ajánlat lényege tehát az, hogy a főváros fölhatalmazást adna a Speyer bank-nak és a vele társult Pesti Magyar Kereske-delmi Banknak arra, hogy a főváros kül-földi hitelezőivel tárgyaljanak az adósság-hátralékok rendezése dolgában. Ha tehát az amerikai bankár és a főváros között meg-egyezés jönne létre: elsősorban természet-e-sen a régi adósságokat kellene konvertálni, amire az amerikaiak hajlandók lennének.

Már most az a kérdés, hogy megegyezés esetén melyek azok a hátralékos adósságok, amelyeket konvertálni kellene. A fővárosnak nyolc nagy kötvénykölcsöne van. Ezek:

az 1897. évi 100 millió koronás
az 1903. évi 46,510.400 koronás
az 1910. évi 2 millió font sterlinges
az 1911. évi 105 millió frankos
az 1914. évi 134,300.000 márkás
az 1916. évi 80 millió koronás
az 1918. évi 150 millió koronás
az 1920. évi 200 millió koronás kölcsön.

A koronára szóló kötvényadósságokat, az úgynevezett hazai kölcsönöket jóformán el-intézte már a főváros azzal, hogy a magyar koronára szóló kölcsönkötvényeket kisor-solta. A probléma, amely gondot okoz és amely még nagyon sok tanácskozást fog pro-vokálni: a három külföldi adósság, nevezetesen a kétmillió font sterlinges, a 105 millió frankos és a 134,300.000 márkás kölcsön. Amink van: nagyszerű közműveink, víz-vezetékünk, csatornahálózatunk, vásárcsar-nokaink, kórházaink, világítási és egyéb üzemünk, útaink, iskoláink, fürdőink, vasútunk, mind-mind kölcsönpénzből épül-tek; a régi és az új, a belföldi és a külföldi kölcsönből. Rengeteg vagyoni, hatalmas érték fekszik ezekben az intézményekben, épületek-ben, üzemekben és telkekben. Ezeknek a hatalmas értékeknek azonban csak egy része támadt a három külföldi kölcsönből, melyért kereken 306 millió koronás kötelezettséget vállalt a főváros, de effektíve csak 262.4 millió aranykoronát kapott. A Lloyds Bank és Neumann—Luebeck & Co. londoni ban-kár cég által adott négy százalékkal kama-tozó és ötven év alatt törlesztendő kétmillió

font sterlinges kölcsönből csak 90.57 század-részt százalékot: 43,509.785 koronát, a Crédit Lyonnais, a Banque Generale és a Comptoir National d'Escompte által nyújtott 150 millió frankos kölcsönből csak 90,100.839 koronát és a Dresdener Banktól és a vele szövetkezett nemzetközi pénz-csoporttal fölvett 158 millió koronás 4.5 százalékos márka kölcsönből a végleszámo-lás után csak 133,826.138 koronát kapott a főváros. A három külföldi kölcsön tulajdon-képpen nem is volt elegendő a Bárczy-féle nagy beruházóprogram végrehajtására, mert a beruházás végösszege 284.1 millió koronát tett ki, a három külföldi kölcsönből pedig effektíve csak 267.4 millió koronát kaptunk tisztán.

A három külföldi kölcsön közül a francia és az angol adósság amortizációját a háború kitörésekor a kormány utasítására a főváros beszüntette. Így azután az azóta fölszapo-rodott törlesztési és kamathátralékok is jelen-tekeny summát tettek ki. A trianoni béke-akta értelmében az 1921 július 26-iki össze-gyűlt szelvény- és tőkekamathátralékokat a kliring útján a magyar állam köteles ki-egyenlíteni. A fővárosra most tehát az a kö-telezettség vár, hogy az 1921 július 26-ika óta fölszaporodott tőkekamat- és szelvény-tar-tozásokat kifizesse, illetve a törlesztés és fize-tés dolgában a külföldi hitelezőkkel méltá-nyos egyességet kössön. A megegyezésről a főváros képviselői tudvalevően már több ízben tárgyaltak a külföldi hitelezők meg-bizottaival, anélkül, hogy végleges megállá-podásra jutottak volna. Másfél esztendővel ezelőtt egy ideiglenes megállapodást kötött a főváros a külföldiekkel. Eszerint a főváros elektromos telepének és villamosvasútjának bruttó bevételeiből tíz százalékot fizet a fő-város a külföldi hitelezőknek. Ilyenformán eddig körülbelül 170—180.000 font sterlin-get fizetett a főváros külföldi hitelezőinek.

Ugy volt, hogy a külföldi hitelezőkkel való

tárgyalások fonalát csak összel, a nyári vakáció után veszik föl ismét a városházán. A Speyer-féle ajánlat azonban úgy látszik siettetni fogja a tárgyalások megindítását. Hogy milyen megegyezést tudunk kivere-kedni a külföldi hitelezőktől: az a jövő problémája, amelyet most már erősen be-folyásol az amerikai bankár ajánlata. Annyi azonban bizonyos, hogy Bécs városa 12 szá-zalékra, az osztrák állam pedig 27—32 szá-zalékra egyezett ki külföldi hitelezőivel.

Itt jegyezzük meg, hogy a főváros pénz-ügyi osztálya a tegnapi konferenciáról a kö-vetkező hivatalos kommunikát adta ki:

„A székesfőváros törvényhatósági bizott-sága által a székesfőváros külföldi kölcsöné-nek rendezésére megalakított bizottság teg-nap, hétfőn délután 5 órakor tartotta Sípőcz Jenő dr. polgármester elnöklésével alakuló ülését, amelyen a közgyűléstől nyert föl-hatalmazás alapján a bizottság szakértőitül Teleszky János dr. és Bárczy István nyugal-mazott minisztereket, Schöber Bélát, a Nem-zeti Bank vezérigazgatóját és Erney Károlyt, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatóját kérte föl. A bizottság tuda-másul vette, hogy a közös tárgyalásokra meg-hívás mindezideig nem érkezett és fölkérte a polgármestert, hogy a meghívás vétele után a bizottságot sűrűszen hívja egybe.“